

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121209728
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:6121209728.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcov: X/ E. T. T., F. X.X.XXXX, G. XX, T. I. X/ E. T., F. X.X.XXXX, G. XX, T., obaja zastúpení E. & H. J..S..Z., E. XX, T., IČO: XX XXX XXX, proti žalovaným: X/ T. I. U. J. J..S..Z., Na R. XX, E., IČO: XX XXX XXX a X/ O.. P. T., F. XX.X.XXXX, E. X, T., obaja zastúpení AK P. I. H. J..S..Z., C. B. X, T., IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 15.000 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č.k. 4C/31/2021-191 zo dňa 22.12.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o nároku na náhradu trov konania potvrdzuje.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zastavil konanie a žalovanej 1/ a žalovanému 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní podľa zákona č. 307/2016 Z.z. upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov (ďalej „zákon č. 307/2016 Z.z.“) domáhali voči žalovaným 1/ a 2/ a pôvodne aj žalovanému 3/ H. U., nar. XX.X.XXXX, bytom v E., Na R. XX, aby im spoločne a nerozdielne uhradili 15.000 eur aj s úrokmi z omeškania 5% od 19.11.2020 až do zaplatenia. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom z 9.2.2021 sp. zn. 27Up/39/2021 uložil žalovaným 1/, 2/ a pôvodne žalovanému 3/, aby v lehote 15 dní od doručenia platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcom 1/ a 2/ istinu 15.000 eur s úrokmi z omeškania 5% od 19.11.2020 až do zaplatenia, alebo v tej istej lehote podali voči platobnému rozkazu odpor. Pôvodne žalovaný 3/ nepodal proti platobnému rozkazu odpor a platobný rozkaz vo vzťahu k nemu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.3.2021. Žalovaní 1/ a 2/ podali voči platobnému rozkazu včas vecne odôvodnený odpor, čím sa platobný rozkaz vo vzťahu k nim zo zákona zrušil (§ 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z.). Žalobcovia 1/ a 2/ na výzvu súdu v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z.z. navrhli pokračovanie v konaní, ktoré pokračovalo na súde prvej inštancie podľa Civilného sporového poriadku. Žalobcovia 1/ a 2/ podaním doručeným súdu dňa 6.9.2021 vzali žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu späť a žiadali konanie zastaviť s odôvodnením, že pôvodne žalovaný 3/ po upovedomení o začatí exekúcie, im uhradil celú pohľadávku uplatňovanú v tomto súdnom konaní. Žalobcovia 1/ a 2/ mali za to, že súdne konanie bolo začaté a vedené dôvodne voči všetkým trom žalovaným, pôvodne žalovaný 3/ ako solidárne zaviazaný dlžník splnil záväzok voči nim až v priebehu konania, zastavenie konania (a jeho vedenie) zavinili žalovaní 1/ a 2/ (ktorí mali ako solidárne zaviazaní dlžníci povinnosť plniť) a preto im patrí nárok na náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie zastavil konanie podľa ustanovenia § 145 ods. 1 CSP bez zohľadnenia postoja žalovaných 1/ a 2/ v zmysle ustanovenia § 146 ods.1 CSP, pretože žaloba bola vzatá späť ešte predtým, ako sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie.

4. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovení § 262 ods. 1 a § 256 ods.1 CSP. Vychádzal z toho, že v predmetnej veci žalobcovia 1/ a 2/ zobrali žalobu smerujúcu už len voči žalovaným 1/ a 2/ späť z dôvodu, že pôvodne žalovaný 3/ v rámci exekučného konania v celom rozsahu uhradil uplatňovanú pohľadávku. Poukázal na to, že nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim z procesného práva, a preto otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, posudzoval výlučne z procesného hľadiska, teda z hľadiska vzťahu výsledku správania sa žalovaného k požiadavkám žalobcu. Žalovaní 1/ a 2/ v priebehu celého konania popierali nárok, ktorý si voči nim uplatňovali žalobcovia 1/ a 2/ a k späťvzatiu žaloby nedošlo v dôsledku správania sa žalovaných 1/ a 2/, ale pôvodne žalovaného 3/, ktorý mal v konaní postavenie samostatného spoločníka. Nemožno preto konštatovať, že vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ bola žaloba podaná dôvodne. Na tomto závere nič nemení ani to, že žalobcovia 1/ a 2/ žiadali, aby im žalovaní (pôvodne traja) predmetnú pohľadávku uhradili spoločne a nerozdielne. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že zastavenie konania v danom prípade procesne zavinili žalobcovia 1/ a 2/. Žalovaným 1/ a 2/ preto voči nim priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Proti uzneseniu v časti nároku na náhradu trov podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/, žiadali zrušiť túto časť rozhodnutia a vrátiť súdu prvej inštancie vec na ďalšie konanie, resp. zmeniť toto rozhodnutie a priznať im nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/. Namietali, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovými zistenia, keď nezohľadnil okolnosti, za ktorých došlo k späťvzatiu žaloby a nevysporiadal sa s ich argumentáciou uvedenou v späťvzati žaloby. Poukázali na to, že ako spotrebitelia uzavreli so žalovaným 1 (developerom) a žalovanými 2/ a 3/ rezervačnú zmluvu a ako budúci kupujúci zaplatili rezervačný poplatok 15.000 eur a žalovaní 1/, 2/ a 3/ si nespĺnili svoje záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy, ak neuzavreli s nimi kúpnu zmluvu a nevrátili im rezervačný poplatok. Žalobu podali proti všetkým trom žalovaným, vo veci bol vydaný platobný rozkaz, ktorý nadobudol voči žalovanému 3/ právoplatnosť a vykonateľnosť 16.3.2021 a proti nemu aj začali viesť exekučné konanie, v ktorom uhradil celú pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Zdôraznili, že išlo o solidárny záväzok, ktorého splnenie môže veriteľ vymáhať od jedného alebo viacerých dlžníkov a splnenie záväzku jedným dlžníkom spôsobuje zánik záväzkov ostatných spoludlžníkov. Považovali za nespravodlivé, aby museli nahrádzať trovy konania žalovanému 1/, na účet ktorého boli peniaze určené pre všetkých troch žalovaných zaslané a poukázali na to že im ich vrátil žalovaný 3/, čo podľa nich samo osebe preukazuje solidaritu záväzku.

6. Žalobcovia 1/ a 2/ v odvolaní uviedli, že súdne konanie bolo vedené dôvodne pôvodne proti 3 žalovaným. Nakoľko žalovaný 3/ si ako solidárne zaviazaný dlžník splnil svoj záväzok v priebehu konania, zastavenie konania zavinili ako solidárni dlžníci všetci traja žalovaní neplnením zmluvných povinností a nárok na náhradu trov konania preto mal byť priznaný im. Pre prípad, ak by žalobcom nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania, mali za to, že v danom prípade ide o prípad hodný osobitného zreteľa a tak by podľa ustanovení § 257 CSP nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania žiadnej strane. Dôvod hodný osobitného zreteľa je podľa nich správanie sa žalovaných, ktorí v rozpore s rezervačnou zmluvou neuzavreli s nimi kúpnu zmluvu, a navyše im nevrátili rezervačný poplatok, a preto museli podať žalobu na súd. To, že jeden z predávajúcich splnil uplatnený nárok až v priebehu súdneho konania, nemôže byť dôvodom, aby žalovaní 1/ a 2/ mali z takéhoto konania solidárne zaviazaného dlžníka prospech na úkor žalobcov.

7. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žiadali uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Mali za to, že súd prvej inštancie správne posúdil samostatnosť postavenia každého zo žalovaných v spore, pričom nebolo podstatné, že žalobcovia si uplatnili peňažný nárok proti žalovaným spoločne a nerozdielne, nakoľko o solidárny záväzok by išlo iba v prípade, ak by takáto solidarita vyplývala z hmotného práva. Z hľadiska posudzovania procesného nároku na náhradu trov konania podľa nich nie je možné spávanie žalovaného 3/ ako samostatného spoločníka byť na ťarchu ostatných žalovaných. Uviedli, že od začiatku konania popierali nárok žalobcov, v konaní sa procesne bránili a boli pripravení preukázať svoje tvrdenia. Svojimi procesnými úkonmi teda nevyvolali rozhodnutie žalobcov vziať žalobu späť. Zdôraznili, že v ich prípade nešlo s pôvodne žalovaným 3/ o nerozlučné, resp. nútené spoločenstvo, ale vystupovali v konaní každý ako samostatný spoločník.

Uplatnenie nároku žalobcami proti všetkým žalovaným spoločne a nerozdielne vychádzalo z voľby žalobcov, a nie z hmotného práva. Pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP podľa ich názoru v danom prípade nie sú žiadne dôvody.

8. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.) preskúmal napadnutý výrok uznesenia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, prejednal odvolanie žalobcov 1/ a 2/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že ich odvolanie je nedôvodné.

9. Podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Podľa ustanovenia § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Vo všeobecnosti platí, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa uplatňuje zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. K zastaveniu súdneho konania môže dôjsť z rôznych procesných dôvodov (napríklad pre nezaplatenie súdneho poplatku, pre nedostatok podmienok konania, z dôvodu späťvzatia návrhu alebo žaloby a pod.). Pri zastavení sporového konania je potom pre riešenie otázky náhrady trov konania podstatné zistenie, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Procesné zavinenie sa posudzuje z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je možné nájsť súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp.zn. I. ÚS 196/09). Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa).

12. V danej veci bolo dôvodom pre späťvzatie žaloby to, že po začatí konania jeden z pôvodne žalovaných (žalovaný 3/), proti ktorému bola vec skončená platobným rozkazom, uhradil žalobcom predmetnú pohľadávku. Žalobcovia v späťvzátí žaloby k nároku na náhradu trov konania tvrdili, že konanie bolo začaté a vedené dôvodne voči všetkým pôvodne žalovaným, nakoľko žalovaný 3/ ako solidárne zaviazaný dlžník splnil svoj záväzok voči nim až v priebehu konania, v ktorom sa vykonával platobný rozkaz vydaný vo veci. Zavinenie zastavenia konania preto podľa nich treba pričítať žalovaným 1/ a 2/, ktorí mali ako solidárne zaviazaní dlžníci povinnosť plniť. Odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní zaoberal procesným postavením žalovaných a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaní majú v konaní postavenie samostatných účastníkov konania. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. októbra 2016, - von sp. zn. 6 Cdo 544/2015). V danej veci nebolo z obsahu žaloby a ani zo zmluvy, ktorá mala byť základom právneho vzťahu medzi stranami zrejmé, že by medzi žalovanými išlo o také spoločné povinnosti, že by sa rozsudok musel vzťahovať na každého (§ 77 ods. 1 CSP) alebo že by osobitný predpis vyžadoval účasť všetkých subjektov právneho vzťahu (§ 78 CSP) a preto išlo o samostatné spoločenstvo, pri ktorom v zmysle ustanovenia § 76 CSP súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. Na základe uvedeného, za stavu, keď žalovaní 1/ a 2/ svojim správaním nezavinili späťvzatie žaloby a v priebehu konania popierali jej dôvodnosť, odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým im bol priznaný nárok na náhradu trov konania za zodpovedajúce ustanoveniu § 256 CSP.

13. Odvolací súd sa na základe odvolania zaoberal aj možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP v danej veci. Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu zvážiť všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, zobrať do úvahy dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočne nepriznať nárok na náhradu trov súdneho konania tej strane sporu, ktorá by inak na náhradu takýchto trov konania mala v zmysle príslušných zákonných ustanovení právny nárok. Predmetné procesné ustanovenie je výnimkou zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie. Zákon dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti, neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad podmienok umožňujúcich aplikovanie tohto ustanovenia ponecháva na súdnu prax, ktorá uvádza príkladom ako dôvody hodné osobitného zreteľa neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, osobné, majetkové a sociálne pomery strany sporu. Ustanovenie § 257 CSP nie je predpis, ktorý by zakladal možnosť jeho voľnej aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť (k tomu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, sp. zn. 3 MCdo 46/2012). Odvolací súd v danej veci žiadne takéto okolnosti nezistil. Žalobcami tvrdený dôvod a to, že žalovaní nepostupovali v súlade s uzavretou rezervačnou zmluvou, keď s nimi neuzavreli kúpnu zmluvu a nevrátili im rezervačný poplatok a preto museli podať žalobu, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, ale bežným dôvodom na podanie žaloby.

14. S poukazom na vyššie uvedené, za stavu, keď žalobcovia vzali žalobu späť z dôvodu, ktorý nezavinili žalovaní 1/ a 2/, rozhodol súd prvej inštancie správne, ak žalovaným priznal proti žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania. Na uvedený záver nemali vplyv ani tvrdenia žalobcov o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, nakoľko tieto neboli preukázané. Vzhľadom na tieto skutočnosti, vyhodnotil odvolací súd námietky žalobcov v odvolaní za nedôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch o náhrade trov konania ako vecne správne podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 tak, že žalovaným, ktorí mali v odvolacom konaní z procesného hľadiska úspech, priznal proti žalobcom, ktorý úspech nemali, plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).